

31 Αυγούστου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΣΤΕΛΙΟΣ ΦΟΙΝΙΩΤΗΣ,

Ενάγων,

v.

GREENMAR NAVIGATION LIMITED ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εναγομένων.

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 223/87).

Συμβάσεις — Αοριστία ουσιαώδους όρου — Βασικό κριτήριο — Κατά πόσο τρίτος, που επιζητεί να προσδιορίσει το περιεχόμενό της, μπορεί να το πράξει.

Σύμβαση εργασίας ωρισμένου χρόνου — Συνέχιση εργοδοτήσεως μετά την λήξη του χρόνου — Ισοδυναμεί με ανανέωση της σχέσεως για αόριστο χρόνο — Ο Εργοδότης δεν μπορεί να τερματίσει την εργοδότηση άνευ προειδοποιήσεως χωρίς αποχρώντα λόγο — Εφόσον ο εργοδοτούμενος ήταν ναυτικός και η απόλυση έγινε στην Κύπρο έπρεπε με βάση το άρθρο 42 του Ν. 46/63 να του δοθεί μισθός ενός μηνός. 5 10

Estoppel — Απόλυση εργοδοτούμενου — Υπογραφή εγγράφου από τον τελευταίο ότι έλαβε παν οφειλόμενο και δεν έχει άλλην απαίτηση για τις αποδοχές του — Μαρτυρία ενάγοντος στο βαθμό, που συνιστά απόκλιση από το έγγραφο δεν είναι παραδεκτή — Το έγγραφο δεν αποκλείει διεκδίκηση αποζημιώσεων για παράνομη απόλυση. 15

Με την παρούσαν αγωγήν ο ενάγων διεκδικεί οφειλόμενο υπόλοιπο συμφωνηθέντων δυνάμει συμβάσεως εργοδοτήσεως ωφελημάτων και αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση. Ο ενάγων εργοδοτήθηκε ως ναυτικός από τους εναγομένους για περίοδο 7 μηνών δυνάμει γραπτής συμφωνίας. Μετά την πάροδο του χρόνου ο ενάγων συνέχισε την εργασίαν του και πληρώνητο, ως και πρότερον, μέχρις ότου απελύθη, χωρίς προειδοποίηση. 20

Ως αποτέλεσμα ο ενάγων κατεχώρησε την παρούσαν αγωγήν, με την οποίαν προβάλλει τις πιο πάνω αξιώσεις. 25

Οι εναγόμενοι προέβαλαν ως υπεράσπιση ότι η σύμβαση εργοδοτήσεως είναι άκυρη, ως αόριστη, ότι ο ενάγων δεν μπορεί να έχει αξιώσεις και οφειλόμενα υπόλοιπα, αφού κάθε μήνα υπέγρα-

5 φε απόδειξη εξοφλήσεως και κατά την απόλυσή του υπέγραψε βεβαίωση ότι έλαβε παν οφειλόμενο και ότι δεν έχει άλλη απαίτηση σχετικά με μισθούς και τέλος ότι edικαιούνται να απολύσουν τον ενάγοντα, επειδή η σύμβαση εργοδοτήσεώς του ήταν ωρισμένου χρόνου, ο οποίος και έληξε.

10 Το Ανώτατο Δικαστήριο, εφαρμόζοντας τις νομικές αρχές, που εμφανίζονται στα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα, απέρριψε την εισήγηση περί ακυρότητας της συμβάσεως, απέρριψε τις αξιώσεις για οφειλόμενα υπόλοιπα συμφωνηθέντων ωφελημάτων, αλλά απεδέχθη την αξίωση για αποζημιώσεις λόγω παράνομης απόλυσης και καθώρισε το ποσό των αποζημιώσεων σε μισθό ενός μηνός.

Απόφαση για ποσό ΛΚ. 358, 25 με έξοδα υπέρ του ενάγοντος.

15 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Saab and Another v. Holy Monastery of Ay. Neophytos (1982) 1 C.L.R. 499.

Polycarrou v. Polycarrou (1982) 1 C.L.R. 182.

20 *Στυλιανίδης v. British American Insurance Co. Ltd. (Πολιτική Έφεση Αρ. 7724 ημερ. 30.6.90) 1 Α.Α.Δ.517.*

Chiotis v. M/V Issam Star (1985) 1 C.L.R. 67.

Αγωγή.

25 Αγωγή για αποζημιώσεις από τους εναγομένους για διάρρηξη της συμφωνίας βάσει της οποίας ο ενάγων εργοδοτήθηκε ως ναύτης στο πλοίο "SUNDANCE".

N. Πιριλίδης, για τον ενάγοντα.

Λ. Καλογήρου για Ξ. Ξενόπουλο, για τους εναγομένους.

Cur. adv. vult.

30 ΠΙΚΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Η απαίτηση του ενάγοντα συνίσταται στη διεκδίκηση αποζημιώσεων από τους εναγομένους για διάρρηξη της μεταξύ τους συμφωνίας βάσει της οποίας ο ενάγων εργοδοτήθηκε ως

ναύτης στο πλοίο (πετρελαιοφόρο) "SUNDANCE". Η παραβίαση (συμφωνίας) πρόέκυψε από ισχυριζόμενες παραλείψεις των εναγομένων να καταβάλουν σ' αυτόν (α) οφειλές που προβλέπει η σύμβαση εργοδότησής του, και (β) τον άνευ προειδοποίησεως τερματισμό της υπηρεσίας του. 5

Οι όροι της εργοδότησής του καθορίστηκαν σε γραπτή συμφωνία, ημερομηνίας 3/7/1986 (έγινε παραδεκτό ότι η αναφορά στην ημερομηνία συνομολόγησης ως την 3/3/1986 οφείλεται σε λάθος) η οποία κατατέθηκε κοινή συναινέσει ως Τεκμήριο 1. Η συμφωνία καθορίζει το βασικό μισθό του εργοδοτουμένου και τους άλλους όρους και συνθήκες εργοδότησής του σύμφωνα με την ισχύουσα κυπριακή σύμβαση ναυτικής εργασίας, οι πρόνοιες της οποίας ενσωματώνονται. (βλ. Τεκμ. 2 και 3). Τα καθήκοντα του εργοδοτουμένου δεν εξειδικεύονται· είναι όμως παραδεκτό ότι εργοδοτήθηκε ως ανειδίκευτος ναύτης. Ήταν η πρώτη φορά που ο ενάγων απασχολείτο σε πλοίο. 10 15

Η εργοδότησή του τερματίστηκε στις 25/7/1987. Σύμφωνα με την εκδοχή του ενάγοντα ο τερματισμός έγινε χωρίς προειδοποίηση και είχε ως λόγο την επιμονή του ενάγοντα στη μη καταβολή σ' αυτό των πρόσθετων ωφελμάτων για τα οποία γίνεται πρόβλεψη στη συλλογική σύμβαση τα οποία οι εναγόμενοι μέσω του κυβερνήτη του πλοίου (καπετάνιου) επίμονα είχαν αρνηθεί να καταβάλουν. Ως αποτέλεσμα ο ενάγων παρέμεινε εκτός εργασίας για περίοδο ενός μηνός υφιστάμενος απώλεια μισθού και των άλλων ευεργετημάτων της εργασίας του τα οποία διεκδικεί ως αποζημιώσεις για αδικαιολόγητο τερματισμό της σύμβασης εργασίας. Η τελευταία απαίτηση καθορίζεται στο υπόμνημα (petition) του ενάγοντα σε £482.- Η άλλη ζημιά την οποία διεκδικεί προέκυψε σύμφωνα με την απαίτησή του από την παράλειψη των εναγομένων να του καταβάλουν οφειλόμενα επιδόματα για εργασία τις Κυριακές (£163.20 σ.), επίδομα χρόνου υπηρεσίας (£326.40 σ.), επίδομα δεξαμενοπλοίου (£527.40 σ.), ποσό £301.93 σ. υπολοιπόμενο ποσό για αποζημίωση για άδειες και τέλος ποσό £260.- για υπερωρίες. 20 25 30 35

Οι εναγόμενοι αμφισβητούν την απαίτηση για δύο δια-
 ζευκτικούς λόγους:-

5 1(α) Λόγω κωλύματος το οποίο εμποδίζει τον ενάγον-
 τα από την προβολή των διεκδικήσεών του. Αυτό προ-
 κύπτει από τις μηνιαίες αποδείξεις που έχει υπογράψει
 ο ενάγων για την καταβολή παντός οφειλόμενου σ'
 αυτόν, και την απαλλαγή των εναγομένων από οποια-
 δήποτε άλλη απαίτηση για τις υπηρεσίες του την αντί-
 στοιχη περίοδο (Τεκμ. 4(1) - (14)), και

10 1(β) την τελική απόδειξη που υπέγραψε κατά το
 χρόνο τερματισμού της υπηρεσίας του με την οποία βε-
 βαιώνεται ότι έλαβε παν οφειλόμενο σ' αυτόν και ότι
 καμιά άλλη απαίτηση δεν έχει για τις αποδοχές του.
 (Τεκμ. 4(15)).

15 2. Τα ποσά τα οποία καταβλήθηκαν στον ενάγοντα
 ήταν σύμφωνα με τους όρους εργοδότησής του και
 αντιστοιχούσαν με τις υπηρεσίες τις οποίες προσέφε-
 ραν. Ως προς τον τερματισμό της εργασίας του η θέση
 των εναγομένων είναι ότι αυτός επήλθε αμοιβαία συ-
 ναινέσει. Έν πάση όμως περιπτώσει τους παρείχετο,
 όπως ισχυρίζονται, δικαίωμα τερματισμού της σύμβα-
 20 σης άνευ προειδοποίησεως μετά την εκπνοή της χρονι-
 κής διάρκειας εργοδότησης του ενάγοντα που περιορι-
 ζόταν βάσει της σύμβασης σε επτά μήνες.

25 Προς υποστήριξη των εκατέρωθεν θέσεων κατάθεσαν ο
 ενάγων και ο κ. Νικόλας Μόλλερ, Διευθύνων Σύμβουλος
 της εναγόμενης εταιρείας. Ο τελευταίος κατάθεσε ότι η ερ-
 μηνεία της μεταξύ των μερών σύμβασης ενέχει μεγάλη ση-
 μασία για τους εναγομένους για την καθοδήγησή τους στο
 μέλλον. Στη μαρτυρία του έκαμε αναφορά στις πρόνοιες
 της συλλογικής σύμβασης για την ελάχιστη μισθοδοσία
 30 ναύτη - £127.- μηνιαίως, για να υποδείξει ότι κατά την
 υποκειμενική εκτίμηση των εργοδοτών ο μισθός των
 £300.- στη συμφωνία των μερών περιελάμβανε και όλα τα
 άλλα ευεργετήματα. Μετά τον τερματισμό της εργοδότη-
 σης του ενάγοντα οι εναγόμενοι τον εφοδίασαν με το

Τεκμ. 5 στο οποίο πιστοποιείται η διάρκεια της υπηρεσίας του στο πλοίο "SUNDANCE". Ο ενάγων δεν ήγειρε οποιαδήποτε απαίτηση ούτε πρόβαλε οποιαδήποτε διεκδίκηση για την παροχή σ' αυτόν πρόσθετων αποδοχών από όσες του είχαν καταβληθεί. Ο ίδιος (ο κ. Μόλλερ) δεν είχε προσωπική γνώση ως προς τις συνθήκες της απόλυσης του ενάγοντα ενώ ο κυβερνήτης του πλοίου ο οποίος ήταν ενήμερος του θέματος δεν ευρίσκεται πλέον στην υπηρεσία τους και η κλήση του ως μάρτυρα δεν ήταν δυνατή. Σχετικά με την απαίτηση για υπερωρίες η πολιτική της εταιρείας ήταν, όπως κατάθεσε, να αποζημιώνει τον εργοδοτούμενο με την παροχή σε μεταγενέστερο χρόνο άδειας για απουσία από τα καθήκοντά του. Οι συνήθεις ώρες εργασίας ήταν 8.00 π.μ. μέχρι 4.00 μ.μ. και οι εργοδοτούμενοι περιλαμβανομένου και του ενάγοντα, όπως φαίνεται και από τη δική του μαρτυρία, μετέβαιναν στα σπίτια τους για το βράδυ εκτός αν ήταν η σειρά τους για την εκτέλεση νυκτερινών καθηκόντων. Το πλοίο διακινείτο κυρίως στα κυπριακά χωρικά ύδατα και είχε ως κύρια αποστολή την προμήθεια πετρελαίου (πετρέλευση) σε άλλα πλοία που ήταν αγκυροβολημένα σε κυπριακά λιμάνια.

Οι αποδείξεις οι οποίες έχουν προσαχθεί για την μηνιαία μισθοδοσία του (Τεκμ. 4(1) - 4(14)) μαρτυρούν ότι εκτός από το βασικό του μισθό καταβαλλόταν στον ενάγοντα και ποσό £58.25 σ. για ότι χαρακτηρίζεται ως έκτακτες αμοιβές. Τι περιλαμβάνει η πρόσθετη αυτή αμοιβή δεν εξειδικεύεται στις αποδείξεις. Στη μαρτυρία αναφέρθηκε ότι αυτή αφορούσε αποζημίωση για μηνιαία άδεια. Στο Κεφ. ΙΓ της συλλογικής σύμβασης (Τεκμ. 3) καθορίζεται ότι:-

"1. Ο ναυτικός δικαιούται άδεια που υπολογίζεται σε 5 μέρες για κάθε μήνα υπηρεσίας. Εις τον υπολογισμό της άδειας περιλαμβάνεται και το 20% επίδομα Κυριακής και το 10% επίδομα δεξαμενοπλοίου για όσους ναυτικούς υπηρετούν σε αυτά. Κατά τις ημέρες της αδειας του ο ναυτικός δικαιούται τον ανάλογο μισθό καθώς επίσης και επίδομα τροφής εκτός πλοίου."

35 Εύλογα συνάγεται ότι η έκτακτη αμοιβή, η πληρωμή της οποίας πιστοποιείται από τις μηνιαίες αποδείξεις, περιλάμβανε και τα άλλα δύο επιδόματα για τα οποία πρόβαλε
 5 απαίτηση ο ενάγων, εκείνο της Κυριακής και επίδομα δεξαμενοπλοίου. Στη μαρτυρία του ο ενάγων κατέθεσε ότι οι εναγόμενοι δεν του κατέβαλαν τα πιά πάνω επιδόματα
 10 καθώς και τα υπόλοιπα στα οποία έχουμε αναφερθεί. Στην τελική απόδειξη γίνεται πρόβλεψη για έκτακτες αμοιβές και άλλες, όπως χαρακτηρίζονται, πληρωμές οι οποίες όπως πιστοποιείται στο τέλος από τον ίδιο τον ενάγοντα εξαντλούσαν την απαίτησή του "σχετικά με τις
 15 αποδοχές μου μέχρι της άνω ημερομηνίας". Παρόλο που ήταν ενήμερος του περιεχομένου αυτής της πιστοποίησης ο ενάγων ισχυρίστηκε στη μαρτυρία του ότι την είχε υπογράψει διότι ο καπετάνιος ήθελε πιστοποίηση του γεγονότος ότι ο ενάγων είχε παραλάβει το συγκεκριμένο ποσό
 20 χρημάτων. Ο ισχυρισμός του ενάγοντα είναι δύσκολο να συμβιβαστεί με το περιεχόμενο της γραπτής του βεβαίωσης ότι το ποσό που είχε καταβληθεί αντιπροσώπευε το τελικό υπόλοιπο της οφειλής σ' αυτόν και την απαλλαγή των εναγομένων από κάθε άλλη απαίτηση για τις αποδοχές του.

Είναι δύσκολο να δεχθώ ότι ο ενάγων απέδωσε σημασία στις εξηγήσεις του κυβερνήτη του πλοίου ως προς το σκοπό της απαλλαγής (Τεκμ. 4(15)) ενόψει των ισχυρισμών του ότι ο τελευταίος επανειλημμένα αθέτησε τις
 25 υποσχέσεις του για την καταβολή σ' αυτόν των πρόσθετων οφελημάτων που είπε ότι διεκδικούσε. Πριν επιλύσουμε τη διαφορά ως προς τα πραγματικά γεγονότα και τις επιπτώσεις από την παροχή της απαλλαγής επιβάλλεται να προσδιορίσουμε τους όρους της σύμβασης εργοδότησης η
 30 οποία περιέχεται στο Τεκμ. 1.

Η εισήγηση των εναγομένων ότι η συμφωνία είναι άκυρη λόγω αβεβαιότητας ως προς τους ουσιώδεις όρους της πίπτει στο κενό. Ο βέβαιος καθορισμός των ουσιωδών
 35 όρων της συμφωνίας αποτελεί προϋπόθεση για την εγκυρότητά της. Το θέμα εξετάστηκε σε κάποια έκταση στην υπόθεση *Saab and Another v. Holy Monastery of Ay.*

Neophytos (1982) 1 C.L.R. 499.

Το βασικό κριτήριο είναι κατά πόσο τρίτος ο οποίος ειλικρινά αναζητεί να προσδιορίσει το περιεχόμενο της συμφωνίας είναι σε θέση να το πράξει. Οι ουσιώδεις όροι της συγκεκριμένης συμφωνίας εξαρτώνται από το αντικείμενο και το περιεχόμενό της. Στην προκείμενη περίπτωση, επρόκειτο για σύμβαση εργοδότησης που καθόριζε με βεβαιότητα τη διάρκειά της, το βασικό μισθό, καθώς και τα πρόσθετα οφέληματα τα οποία εδικαιούτο ο εργοδοτούμενος. Στη συλλογική σύμβαση η οποία ενσωματώνεται καθορίζεται η διάρκεια της ναυτολόγησης, 7 μήνες, επειδή επρόκειτο για δεξαμενόπλοιο, καθώς και τα επιδόματα και ανταμοιβή για πρόσθετη εργασία. Η ερμηνεία των όρων της σύμβασης είναι νομικό θέμα και αποτελεί αποκλειστικά έργο του δικαστήριου. Η ερμηνεία της συμφωνίας έχει ως αφετηρία το πλαίσιο της σύμβασης και οδηγό την πρόθεση των μερών, όπως προκύπτει από το κείμενό της. Ο όρος "βασικός μισθός" υποδηλώνει την ανταμοιβή του εργοδοτούμενου για την παροχή της προκαθορισμένης εργασίας. Δεν περιλαμβάνει αμοιβή για πρόσθετη εργασία ή για τις απολαβές για την παροχή υπηρεσιών που δεν περιλαμβάνονταν στην προκαθορισμένη εργασία. Ο όρος "βασικός μισθός" δεν εξομοιούται με τις συνολικές απολαβές. Στην προκείμενη περίπτωση στην ίδια σύμβαση (Τεκμ. 1) γίνεται πρόβλεψη για πρόσθετα επιδόματα η οποία ολοκληρώνεται και εξειδικεύεται με την ενσωμάτωση της συλλογικής σύμβασης. Το ότι αυτή η ερμηνεία αποδιδόταν και από τους εναγομένους στη σύμβαση, παρόλο που αυτό δεν είναι το κριτήριο, είναι πρόδηλο από την καταβολή στον ενάγοντα πρόσθετου μηνιαίου ποσού.

Ενώπιόν μου προβλήθηκαν συγκρουόμενες θέσεις ως προς την ευχέρεια εξέτασης των διεκδικήσεων του ενάγοντα ενόψει της απαλλαγής η οποία περιέχεται στο Τεκμ. 4 (15)*. Ορισμένες πτυχές του θέματος ως προς την ευ-

**(Bl. HALSBURY'S LAWS OF ENGLAND, 4th Ed., Vol. 8, p. 209 et seq., και CHITTY ON CONTRACTS - GENERAL PRINCIPLES, 25th Ed., para. 1471 et seq.)*

χέρεια προσαγωγής μαρτυρίας και απόκλιση από γραπτή βεβαίωση εξετάστηκαν στην υπόθεση *Plykaiprou v. Polykaiprou* (1982) 1 C.L.R. 182. Δε θα επεκταθώ στο θέμα ενόψει του ευρήματος στο οποίο καταλήγω ότι η μαρτυρία του ενάγοντος στο βαθμό και έκταση που αντίκειται με το περιεχόμενο του Τεκμ. 4(15) δεν είναι παραδεκτή. Ο ενάγων γνώριζε τί υπέγραφε, το υπέγραψε οικειοθελώς, η δε σημασία του τί υπέγραφε είναι σαφής και δε μπορούσε να αφήσει αμφιβολία ως προς το περιεχόμενό της. Η απαλλαγή όμως περιορίζεται και αποτελεί εξόφληση για τις αποδοχές του ενάγοντα μέχρι την ημερομηνία τερματισμού της εργασίας του. Δεν αποτελεί απαλλαγή από οποιαδήποτε απαίτηση για απώλεια εργασίας λόγω του άνευ προειδοποίησης τερματισμού της εργασίας του ενόψει βέβαια γίνεται αποδεκτή η μαρτυρία του ενάγοντα στο σημείο αυτό. Εξάλλου η μαρτυρία του είναι η μόνη η οποία έχει προσαχθεί ως προς τις συνθήκες τερματισμού της εργασίας του.

Παρόλο που έχω απορρίψει τους ισχυρισμούς του ενάγοντα για παραλείψεις των εναγομένων για την καταβολή οφειλόμενων αποδοχών το εύρημα αυτό δε συνεπάγεται και απόρριψη του άλλου σκέλους της μαρτυρίας του ότι οι υπηρεσίες του τερματίστηκαν χωρίς προειδοποίηση. Οι εναγόμενοι ισχυρίστηκαν, όπως έχει αναφερθεί, ότι είχαν το δικαίωμα να τερματίσουν την εργοδότησή του χωρίς προειδοποίηση ενόψει του γεγονότος ότι είχε εκπνεύσει η προβλεπόμενη από τη σύμβαση εργοδότησης περίοδος απασχόλησης του ενάγοντα μετά την εκπνοή της αρχικά καθορισθείσας περιόδου των επτά μηνών τεκμηριώνει ανανέωση της σύμβασης για ακαθόριστο χρονικό διάστημα. Σύμβαση εργοδότησης ακαθόριστης χρονικής διάρκειας υπόκειται, όπως επεξηγείται στην πρόσφατη απόφαση *Στυλιανίδης v. British American Insurance Co. Ltd* (1990) 1 Α.Α.Δ.517, σε τερματισμό κατόπιν λογικής προειδοποίησης. Στην περίπτωση πληρώματος του πλοίου τερματισμός της σύμβασης εκ μέρους των εργοδοτών χωρίς αποχρώντα λόγο παρέχει δικαίωμα αποζημιώσεων στον εργοδοτούμενο ίσο με το μισθό ενός μηνός, εάν η απόλυση λάβει χώρα στην Κύπρο. Οι πρόνοιες του άρ-

θρου 42 (N 46/63) τυγχάνουν εφαρμογής, όπως αποφασίστηκε στην *Chiotes v. M/V Issam Star* (1985) 1 C.L.R. 67, τόσο σε περιπτώσεις διάρρηξης σύμβασης καθορισμένης όσο και ακαθόριστης διάρκειας.

Ευρίσκω ότι ο ενάγων απολύθηκε άνευ αποχρώντος λόγου και δικαιούται σε αποζημίωση ίση με το μισθό ενός μηνός. Ο μισθός του περιλαμβάνει εκτός από το βασικό μισθό αποζημίωση για πέντε μέρες άδεια το μήνα, επίδομα δεξαμενοπλοίου, καθώς και το επίδομα Κυριακών. Το ποσό της αποζημίωσης καθορίζεται σε £358.25 σ. 5
10

Εκδίδεται απόφαση υπέρ του ενάγοντος για ποσό £358.25 σ. με έξοδα τα οποία θα καθοριστούν βάσει της κλίμακας που αντιστοιχεί στο ποσό της απόφασης.

Απόφαση για £358.25 σεντ με έξοδα.